

Dosarul nr. Ireab-3/2020

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte - Iurie Diaconu,

Judecători - Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Nicolae Craiu,

juducând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunctul al Procurorului General, Mircea Roșioru, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 5 de aviație din 29 iunie 1944, în privința lui

Fleac Mihail XXX, născut în anul 1920, originar din or. Bălți, RSSM.

Termenul de examinare a cauzei:

29 noiembrie 2019 - 18 februarie 2020.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 5 de aviație din 29 iunie 1944, Fleac Mihail, a fost condamnat în baza art. 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Inculpatul Fleac Mihail a fost declarat vinovat de faptul că în anul 1941, fiind muncitor la uzina din Dnepropetrovsc nu a fost evacuat și a rămas pînă cînd au venit trupele germane. În anul 1942 s-a întors în orașul Bălți și s-a angajat ca agent al serviciului de contraspionaj-siguranță. Executând dispozițiile autorităților de ocupație, inculpatul a fost preocupat de depistarea persoanelor care aveau o atitudine ostilă față de regimul de ocupație, de colectarea informației privind dislocarea unităților militare sovietice, înzestrarea tehnică a acestora și despre starea de spirit a populației. Tot în anul 1942 fiind racolat de organele de spionaj, benevol s-a înrolat în armata germană. După retragerea trupelor româno-germane, Fleac Mihail, fiind agentul siguranței a primit indicație să rămînă în or. Bălți și să colecteze informații despre dislocarea trupelor sovietice și despre persoanele care ajutau armatei roșii. Datele acumulate urmau să fie transmise serviciului secret român.

2.1. În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Fleac Mihail a recunoscut vinovăția și a declarat că întorcându-se în or. Bălți a fost racolat și s-a angajat ca agent al serviciului secret român-siguranță. A îndeplinit misiunea de spionaj privitor la depistarea persoanelor și colectarea informațiilor despre trupele sovietice.

3. Adjunct al Procurorului General, Mircea Roșioru a declarat recurs în anulare invocând temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 5 de aviație din 29 iunie 1944, în privința lui Fleac Mihail, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui.

În argumentarea recursului în anulare recurentul indică:

- potrivit prevederilor art. 453 alin (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată;

- în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;

- potrivit prevederilor art. 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR, răspunderea penală baza acestei legi purtau cetățenii, care prin acțiunile lor au cauzat prejudiciul potențialului militar, independenței statale și inviolabilității teritoriale ale URSS. Însă în cadrul anchetării cazului și examinării în ședința de judecată, nu a fost stabilit că inculpatului Fleac Mihail a săvârșit acțiunile indicate în legea nominalizată;

- instanța de judecată a încălcat flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Prin urmare, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Fleac Mihail în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, condamnate pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Fleac Mihail a fost condamnat la 29 iunie 1944, prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 5 de aviație, pentru trădare de patrie, în lipsa apărătorului, fără a le fi respectat dreptul la apărare.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, avînd dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa.

Ținînd cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Fleac Mihail în baza 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul al Procurorului General, Mircea Roșioru, casează total sentința Tribunalului militar al armatei nr. 5 de aviație din 29 iunie 1944, privind condamnarea lui **Fleac Mihail XXX** în baza art. 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 18 februarie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Nicolae Craiu